

Біоекономіка та сільський розвиток: нова реальність проектного управління

Ніна Петруха

кандидат економічних наук, доцент,

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ, Україна,

e-mail: nninna1983@gmail.com,

ORCID: 0000-0002-3805-2215

На сучасному етапі сільського розвитку постає не лише воєннотрагічна ситуація, а й гострота екологічна проблема [1–2], яка викликана інтенсифікацією антропогенної діяльності та підвищенням негативного впливу на навколишнє природне середовище через необхідність нарощення маси продовольства для недопущення голоду (фізичної і економічної доступності сільськогосподарської сировини та продукції переробно-харчової промисловості [3]), спонукає світову спільноту до подальшої негайної корекції біоекономічно заданої стратегії екологічної політики, де одним з головних завдань виступає перехід до «зеленої» економіки, націленої на збереження діючої соціально-економічної моделі та зниження ризиків довкілля разом з «озеленням» фінансових ресурсів у проектах сталого й всеохоплюючого розвитку аграрного сектору економіки. Тобто до традиційної проблематики (виснаження запасів природних ресурсів, необхідність забезпечення швидко зростаючого населення продовольством, надмірної акумуляції у атмосфері парникових газів тощо), війна Російської Федерації проти України зіштовхнуло сільський розвиток з когнітивним методологічним дисонансом пошуку балансу між економічними, соціальними та екологічними параметрами функціонування аграрного сектору в умовах воєнного стану, адаптації біоекономічного центризму до нових модельних засад поствоєнної відбудови засобами регуляції і проектного (в тому числі антикризового) управління.

Квінтесенцією біоекономічного центризму сільського розвитку є паритетність «зелених» технологій. Цілям сталого розвитку ООН до 2030 року (в перше чергу у межах відповідальності агропродуцентів і їх сателітами) та аграрно-будівельні проекти, успіх яких багато в чому залежить від можливості залучення значних фінансових потоків. Одним із найперспективніших методів фінансування біоекономічних ініціатив є соціально відповідальне інвестування суб'єктами аграрного сектору та цільова бюджетна регуляція у формі державних програм підтримки, запровадження цінового моніторингу на граничних надбавок на соціально значуще продовольство, здешевлення вартості кредитних ресурсів, а також «зелені» облігації, ринок яких у довоєнні часи знаходився на стадії становлення і активного розвитку.

За тридцять років незалежності України інструментарій соціально відповідального інвестування вже неодноразово довів свою ефективність під час реалізації суб'єктами аграрного сектору проектів у сфері відновлюваних джерел енергії, «зеленого» будівництва і практик поводження з відходами, сталого

водопостачання та розбудови соціальної інфраструктури сільських населених пунктів [4] з урахуванням цілей і прогресу реалізації завдань, визначених реформою децентралізації [5]. В умовах поствоєнного сільського розвитку державні фінанси набувають ознак провідного джерела матеріальних ресурсів для реалізації біоекономічно значущих «зелених» проєктів, фактично задаючи прогрес онтогенезу біоекономічного тренду сільського розвитку, детермінуючи продовольчу суверенність, тобто виробництво достатньої кількості продовольства (в тому числі і для потреб його нетто-експортерів) із дотриманням довоєнних екологічних параметрів з безпечності, простежуваності та якості продовольства. Для забезпечення невинного та водночас цілеспрямованого ходу балансування проєктних рішень сільського розвитку з урахуванням воєнних умов ведення сільськогосподарського виробництва й поствоєнного відновлення сільського будівництва на первинному етапі потребує розмежування наявна термінологія і підходи до категорії «біоекономіка». Під якою пропонується розуміти таку модель сільського розвитку, при якій забезпечується більш раціональне використання соціально-економічних і природних ресурсів, перехід на альтернативні методи ведення сільськогосподарського виробництва та первісної переробки сільськогосподарської сировини, використання відновлювальних джерел технологічної енергії, збереження й примноження виробничих, економічних, соціальних параметрів без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу та створення ризику сталості функціонування агропродовольчого ланцюга створення доданої вартості.

Біоекономіка має позиціонуватись як один із поствоєнних інструментів досягнення аграрним сектором закріплених за ним Цілей сталого розвитку, зокрема через розвиток «зелених» продуктово-процесових технологічних проєктів, спрямованих, як правило, на використання оптимальних методів ведення сільськогосподарського виробництва, освоєння нових природних ресурсів (в тому числі в колишніх зонах ведення активних бойових дій), запровадження технологій «розумного» ведення сільськогосподарської діяльності, передових моделей споживання (проведення широкої роз'яснювальної роботи по мінімізації продовольчих втрат), посилення позицій у боротьбі зі змінами клімату.

Тобто, біологізація сільського розвитку має стати новим параметральним напрямом сільського розвитку, пріоритетувати його завдання у проєктноорієнтованому управлінні в тому числі по відбудові (модернізації) пошкодженої соціально-виробничої інфраструктури суб'єктів аграрного сектору економіки, детермінувавши державні фінансами цільовими програмами сільського будівництва за участі органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: біоекономіка; сільський розвиток; аграрно-будівельні проєкти; сталий розвиток; воєнний стан.

Список використаних джерел

1. Петруха Н. М., Петруха С. В. Державне регулювання інтегрованих корпоративних об'єднань в умовах структурно-інституціональної та функціональної трансформації сільської економіки: проблеми методології, теорії, соціально-економічної та секторальної політики : монографія. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Професіонал», 2020. 496 с. + 1 електрон. опт. диск.
2. Дяченко М. О., Нігородова С. А., Петруха С. В. Міжнародне фінансування для вирішення глобальних екологічних проблем у проектах сталого розвитку. Світове господарство та міжнародні економічні відносини : сучасні трансформації та перспективи розвитку : монографія / за ред. С. Г. Мізюк. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. С. 228–244.
3. Petrukha S., Petrukha N. Agrarian-Construction clusters of post-covid rural ontogenesis: Economic-resource Reflection and regulatory-stimulating sustainable development prioritization. *Economics, Finance and Management Review*. 2021. No. 2 (2021). P. 134–149. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2021-2-134>.
4. Чернишев Д. О., Приходько О. О., Аксельрод Р. Б., Хоменко О. М., Рижаков Д. А., Петруха С. В. Розвиток науково-методологічних та аналітичних підходів щодо вияву впливу екоінновацій на рівень організаційно-технологічної надійності будівництва. Управління розвитком складних систем. Київ. 2021. № 47. С. 138–150. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.47.138-150>.
5. Petrukha S., Petrukha N. State regulation of agrarian-construction clusters under conditions of demencia of rural development. *VĚDA A PERSPEKTIVY*. 2021. No. 5 (5). P. 42–56. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-5\(5\)-42-56](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-5(5)-42-56).